

Kamarimusiikissa on vahva musiikin tuoksu

Mainio kilpailu: Erkki Rautio iloitsee jousikvartettien kuuntelusta

SEIJA LAPPALAINEN
Rovaniemi

– Erinomaista, että Rovaniemellä järjestetään jousikvartettikilpailu. Suomessa on paljon viulu-, piano- ja urkukilpailuja. Täällä lähdetään liikkeelle oikeasta suunnasta, kamarimusiikista, kiittelee **Erkki Rautio**, joka on kutsuttu Yö ja aurinko -jousikvartettikilpailun arvostelulautakunnan puheenjohtajaksi.

– Kamarimusiikissa on vahva musiikin tuoksu, hän sanoo.

Sellotaiteilijalla ja Sibelius-Akatemian entisellä rehtorilla ja sellonsoiton professorilla on runsaasti kokemusta tuomaroinnista. Hän on ollut useita kertoja arvostelulautakunnan jäsen Saksassa, pienessä Markneukirchenin kaupungissa.

– Tänä vuonna kilpailuun ilmoittautui 114 sellistiä, mutta onneksi paikalle tuli vain 54, Rautio naureskelee. Moskovan Tsaikovski-kilpailuissa hän on joutunut arvioimaan jopa 90 sellistiä.

– Silloin pitää tukeutua muistiinpanoihin. Lauantaina ei enää muista, mitä on maanantaina kuunnellut.

Rautio ei kummastele sitä, että Yö ja aurinko -kilpailu jouduttiin vuosi sitten perumaan osanottajien vähyyden vuoksi. Alku on vaikeaa myös kaikissa festivaaleissa. Ensimmäiseen Markneukirchenin kilpailuun ilmoittautui noin 20 sellistiä, joista paikalle tuli viitisentoista. Nyt tapahtuma on paisunut hänen mielestään liiankin suureksi.

– Kilpailuja järjestetään niin paljon, että viesti kulkee parhaiten henkilökohtaisten kontaktien kautta. Esitteet menevät saman tien roskakoriin, Rautio arvelee.

Hän uskoo, että viesti tänä vuonna Rovaniemellä järjestetystä kilpailusta saavuttaa nuoria jousisoittajia maailmalla.

Kvartettikylpy

– Rovaniemi tunnetaan Etelä-Suomessa hienona kulttuuri-

Erkki Rautio iloitsee jousikvartettikilpailusta. Hänen mielestään kamarimusiikin soittaminen kehittää muusikkoutta parhaalla mahdollisella tavalla.

kaupunkina, varsinkin musiikistaan. Lapin kamariorkesterista puhutaan paljon. Olette onnistuneet kiinnittämään tänne loistavan kapellimestarin, Erkki Rautio kiittelee. Hänellä itselläänkin on myönteisiä muistoja kaupungista 1960-luvulla, jolloin hän lyhyen aikaa Oulussa asuessaan kävi esiinty-

mässä Rovaniemellä.

– Täällä oli hyvin vastaanottavainen yleisö, hän muistaa. Rautio toivoo, että yleisö on vastaanottavainen myös kvartettikilpailuille.

– Muusikot soittavat paremmin, jos paikalla on runsaasti yleisöä. Onhan tämä aivan ainutlaatuinen tilaisuus yleisölle-

kin kuulla loistavien säveltäjien kvartettoja, jotka tarjoillaan muusikoiden harkitun ja pitkän hiomistyön tuloksina. Tällaista ei usein kuule Helsingissäkään, hän vakuuttaa.

Rovaniemen imagoon musiikkikaupunkina sopii hyvin järjestää klassisen musiikin kilpailu nimenomaan kamarimu-

siikista. Jousikvartettikilpailut ovat harvinaisia sekä Suomessa että maailmalla.

– Kamarimusiikin soittaminen vaatii kommunikaatiokykyä, yhteistyötaitoja, toisten kuuntelua ja huomioonottamista, solidaarisuutta, Rautio luettelee valmistautuessaan perjantaina arvioimaan ensimmäisen välirän soittajia.

Kuusi jousikvartettia tarjoaa hänen mielestään aivan sopivan kvartettikyllyn sekä tuomaristolle että yleisölle.

Vaativa laji

Erkki Rautio iloitsee siitä, että kvartettikilpailu kiinnittää nuorten muusikoiden huomion kamarimusiikkiin.

– Minun mielestäni kamarimusiikin soittaminen vie eteenpäin muusikkoutta parhaalla mahdollisella tavalla. Yleensä on myös hauskaa tehdä työtä yhdessä ja nähdä kuinka ohjelmisto pikku hiljaa kehittyy ja valmistuu, hän pohtii.

– Onhan se myös vaativaa, hän myöntää. Jousikvartetissa on neljä samanarvoista soittajaa. Kaikki virheet, epätarkkuudet ja epäpuhtaudet kuuluvat todella herkästi.

Kilpailun tuomaristo pääsee helpolla, jos kaikki kvartetin soittajat ovat taidoissaan samalla tasolla. Silloin vaaditaan harkintaa, jos primas on todella loistava, mutta toinen viulu laahaa jäljessä tai jos alttoviulisti säkenöi mutta sellistillä on ongelmia.

Kaikessa haasteellisuudessaankin kvartettimuodon parhaisiin puoliin kuuluu ohjelmiston runsaus; valinnanvaraa on paljon ja musiikki innostavaa.

– Säveltäjät ovat usein antaneet parastaan juuri kvartetoissa. Kun käytössä ei ole suurta määrää soittajia, ei voida turvautua efekteihin. Kvartetot ovat mielestäni musiikkia puhuttavimmillaan, Rautio hehkuttaa.

Hän muistuttaa, että monet pitävät Beethovenin myöhäiskvartettoja säveltäjän parhaana tuotantona. Beethoven sävelsi toista kymmentä kvartettoa, Haydn lähes 70, ja Bartókilla on kuusi aivan loistavaa teosta neljälle jousisoittajalle.

Yö ja aurinko

Kvartettikilpailun tuomarit

Erkki Rautio, sellotaiteilija, Sibelius-Akatemian entinen rehtori ja sellonsoiton professori.

Jiri Tomášek, viulutaiteilija, Prahin musiikkiakatemian viulunsoiton professori.

Anatoli Melnikov, viulutaiteilija, Keski-Suomen konservatorion yliopettaja.

Lasse Joamets, viulutaiteilija, Lapin kamariorkesterin konserttimestari.

Sorjosen säätöille Lappi on läheinen

Parhaillaan Rovaniemellä alkanut Yö ja aurinko -jousikvartettikilpailu on yksi Jyväskylässä toimivan **Kauko Sorjosen** säätöön tukikohteista Lapissa. Säätö maksaa kilpailun palkinnot, joiden yhteinen arvo on 36 000 euroa.

Säätöön puheenjohtaja **Erkki Pänkäläinen** laskee, että Kauko Sorjosen säätö on tukenut lappilaisia kulttuurihankkeita jo yli 300 000 eurolla, kun mukaan lasketaan parin seuraavan vuoden sitoumukset. Näitä kohteita ovat mm. Hetan musiikkipäivät, Reidar Särestöniemen museo Kittilässä ja Andreas Alarieston museon Sodankylässä.

Säätö harrastaa lappilaisen kulttuurin tukemista myös Kuokkalan kartanossa Jyväskylässä antamalla sieltä näytte-

lytilaa tšekäläisille taiteilijoille; varsinkin monet saamelastaiteilijat ovat saaneet tilaisuuden esitellä taidettaan Keski-Suomessa.

Pänkäläisen sanoin Lappi on läheinen sekä kotiseutuneuvos Kauko Sorjoselle että säätöön edustajille. Monilla heistä on pysyvä tukikohta Lapissa, jossa kulttuurin sponsoreista on pulaa.

Säätö lupaa olla mukana rahoittamassa Yö ja aurinko -kilpailua niin kauan kuin Rovaniemen kaupunki sitä järjestää. Asiamies **Juhani Laurila** muistuttaa, että alunperin sovittiin vain kamarimusiikkikilpailun järjestämisestä; on siis mahdollista järjestää muukin kuin jousikvarteteille suunnattu kilpailu.

Outi Torvinen